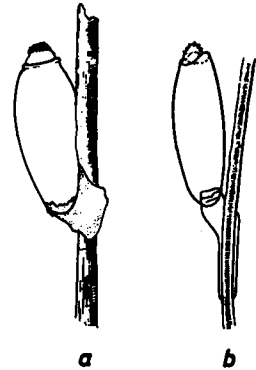

Aan het desbetreffende haarbosje zijn talrijke haren met de wortel behouden, doch geheel vrij van aangehecht huidweefsel. Dit zou er op kunnen wijzen, dat de haren niet uit het vel van een aan de hars klevend klein zoordier zijn getrokken - zoals men dit tot nu toe voor dergelijke bosjes haar had aangenomen. Het waarschijnlijkste is, dat het plukje haar zich losgemaakt heeft uit het vel van een verrottend kadaver. De dood van het dier zou dan ook het sterven van de embryonen in het ei veroorzaakt hebben.

Bovenstaande gegevens door Prof. Dr. E. Voigt in "Die Umschau in Wissenschaft und Technik," Heft 14/52 Jahrgang, gepubliceerd, werden met zijn toestemming overgenomen, waarvoor wij gaarne onze erkentelijkheid betuigen.

A. Ei van derunderpelsvreter *Bovicola bovis* L. (Mallophaga).

B. Ei van de bosmuisluis *Polyplax serrata affinis* Fhlz. (Anoplura)

Sterk vergroot naar W. D. Eichler MS.

Een Ekerietvondst in Drente.

door: H. Huisman

Op zondag 7 februari besloten de heer Dijkstra en ik naar het Bunnerveen te gaan, met het doel zwerfstenen te zoeken.

Het Bunnerveen, dat ten zuidwesten van het dorpje Bunne is gelegen, was tot voor kort nog een uitgestrekt heide- en veengebied. Enkele jaren geleden is men echter met de ontginning ervan begonnen en thans vindt men er, behoudens enkele veenplassen, die men in hun oorspronkelijke staat heeft gelaten, een groot akkerbouwgebied.

Even ten oosten van dit voormalige heidegebied liggen enige hogere gronden, waar nog veel zwerfstenen te vinden zijn. Hoewel dit gebied reeds tijdens de Duitse bezetting (omstreeks 1944-1945) in ontginning is gebracht, zijn de akkers nog steeds als het ware bezaaid met duizenden zwerfstenen.

Elk najaar worden er door de landbouwers karrevrachten vol weggehaald, maar dit schijnt onbegonnen werk te zijn, daar er bij het omploegen van de grond weer honderden te voorschijn komen.

Hoogstwaarschijnlijk hebben we hier te maken met het aan de oppervlakte komen van de grondmorene, die zeer rijk aan zwerfstenen is.

Op een afgelegen stuk bouwland raapte ik een steen op van ongeveer 6 bij 9 cm. %o op het eerste gezicht leek het een middelkorrelige graniet, maar de eigenaardige kleur en de typische korreling deden mij besluiten deze zwerfeling mee te nemen om hem thuis eens nader te bekijken.

Na hem thuis van alle vuil te hebben ontdaan kreeg ik het vermoeden met een Noors gesteente te maken te hebben en om zijn hoog kwartsgehalte dacht ik aan een alkali-graniet.

Om zekerheid te krijgen nam ik hem mee naar de heer Huizinga. Deze vond in een zandgroeve bij Werpeloh (Hummling Dtsl.) zeer veel Noorse syenieten, waaronder vele soorten ekerieten.

Aan de hand van één der stukken, die overeen kwam met het door mij gevonden gesteente, kwam Huizinga tot de conclusie, dat we hier ook met een Ekeriet te doen hadden.

Het gesteente heeft een zeer zuur karakter en is middelkorrelig, terwijl de kleur van de veldspaat oranje-geel met wit is.

De kwartsen zijn talrijk en hebben een rondachtige vorm. Ze zijn glashelder van kleur en komen bijna nergens als aggregaten voor. De grootte van de kwartskorrels bedraagt 1-4 mm.

Het zwarte mineraal is hier augiet en vormt kleine vlekjes in het gesteente. (Voor verdere beschrijving zie Grondboor en Hamer No. 5 blz. 146-147).

Naast deze Ekeriet vond ik nog enkele andere syenieten, nl. een Essexiet-porfieriet, echter een onduidelijk type, en een Sölvbergiet. De volgende dag had ik nog het geluk om op hetzelfde terrein een grote Rhombenporfier te vinden. De talrijke eerstelingen vertonen zich hier als langwerpige puntige kristallen, die alle evenwijdig in de grondmassa gerangschikt zijn. De grondmassa zelf heeft een bruinviolette kleur. Deze Rhombenporfier werd gerangschikt onder het KOLSAS-type (RP1., O. Holtedahl, 1943).

Uit deze en andere mij bekende vondsten van Noorse syenieten in Drente, is het mij opgevallen, dat er, met name in Noord-Drente, een paar plaatsen zijn, waar verrassend veel van deze gesteenten gevonden zijn.

Vooraf een zandgroeve nabij de spoorlijn te Vries/Zuidlaren leverde in vrij korte tijd vele mooie vondsten op, nl. een Larvikiet, vele stukken Rhombenporfier, een Nordmarkiet, drie stukken Nordmarkietporfier, een Foyaiet, Alkali-trachiet, Solvsbergiet, Glimmer-syenietporfier, Hoornblende-essexiet en Hoornblende-syeniet. Een paar kilometer verderop, bij het plaatsje Noordlaren, vond ik nog een fraaie fijnkorrelige Lardaliet.

Meer westelijker van Vries/Zuidlaren liggen de dorpen Donderen (Bunnerveen), Norg en Zuidvelde, in wier omgeving ook tamelijk veel Noors materiaal is gevonden. Gaan we deze plaatsen met elkaar verbinden, dan krijgen we een gebied met een geheel ander zwerfstenengezelschap dan bijv. dat van de stad Groningen, waar bijna geheel geen syenieten voorkomen.

Bij Noordbergum (Fr) werd een soortgelijk gebied aangetroffen, met eveneens veel Noorse syenieten.

Wat de oorzaak is van dit plaatselijk veelvuldig voorkomen van deze anders zo zeldzame gesteente, is mij niet bekend. Misschien heeft het landijs in Duitsland grote stukken reeds eerder afgezette keileem, met relatief veel Noors materiaal, opgenomen en naar onze streken getransporteerd.

Hopelijk zullen gesteente-tellingen en keileem-onderzoekingen meer licht op deze merkwaardige zaak kunnen werpen.